

ლელა ჯახაია

დოქტორანტი, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

სახელმწიფო ხელისუფლების რეგულირება და მხარდაჭერა მეურნეობის აგრარული სექტორის განვითარებაში

ანოტაცია

აგრარული სექტორის განვითარების თანამედროვე პირობებში განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება საქართველოს ეკონომიკური განვითარების თავისებურებების, ტენდენციების კანონზომიერებათა გამოკვლევას, სასურსათო და სამრეწველო პოტენციალის ამოქმედებას, არსებული პრობლემების გაანალიზებას და ქმედითი, ეფექტიანი ღონისძიებების გატარებას სახელმწიფოს მხრიდან.

ჩვენს ქვეყანაში ფაქტობრივად დამთავრდა სოციალისტური აგრარული ეკონომიკიდან საბაზრო აგრარულ ეკონომიკაზე გადასვლის ძირითადი ეტაპი. მთლიანად შეიცვალა აგრარული სტრუქტურა, კერძოდ, განხორციელდა სასოფლო-სამეურნეო საწარმოთა პრივატიზაციის პროცესი. ჩამოყალიბდა საადგილმამულო ურთიერთობათა ახალი სისტემა, სოფლის მეურნეობამ, ქვეყნის ეკონომიკის ერთ-ერთმა ძირითადმა დარგმა, დაიწყო ფუნქციონირება სრულიად ახალ, საბაზრო ეკონომიკურ გარემოში და შეიძინა საბაზრო ეკონომიკისათვის დამახასიათებელი სპეციფიკა და ნიშნები. ცვლილებები მოხდა სასოფლო-სამეურნეო წარმოების განლაგებასა და სპეციალიზაციაში. ფორმირებულია სასურსათო ბაზარი, ხელახლა დაიწყო დარგში ინტეგრაციის, სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის პროცესი, აგრარულ სექტორში განვითარება დაიწყო მეწარმეობამ და აგრობიზნესმა. შეიქმნა სასურველი პირობები საკუთრებისა მეურნეობრიობის სხვადასხვა ფორმის სასოფლო-სამეურნეო საწარმოთა თანაბარუფლებიანი ფუნქციონირებისათვის, შექმნილია კონკურენციის პირობები და სხვა. მაგრამ აგრარული სექტორის საქმიანობის შედეგები მიგვიითებენ იმ კრიზისულ მდგომარეობაზე, რომელშიც იგი ჯერ კიდევ იმყოფება.

ეროვნული ეკონომიკის დაახლოებით 17% პირდაპირაა დამოკიდებული სოფლის მეურნეობის სექტორზე, საშუალო მოსავლიანობა პოტენციურის მხოლოდ 1/3-ს შეადგენს. სახნავ-სათესი ფართობების დაახლოებით 1/3 არ გამოიყენება წარმოებაში, სურსათისა და სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის იმპორტი 52%-ით სჭარბობს ექსპორტს, იმ ფერმერთა რაოდენობა, რომელთა მეურნეობის ფართობი 4 ჰა-ს აღემატება შეადგენს 16 ათასს, რაც კერძო საკუთრებაში არსებული მიწების საერთო ფართობის 40%-ია, სოფლის მეურნეობაში დასაქმებულია შრომისუნარიანი მოსახლეობის დაახლოებით 54%, იგივე მანქანებელი 1990 წელს მხოლოდ 25%-ს შეადგენდა.

ამჟამად საქართველოს ეკონომიკა კრიზისულ მდგომარეობაშია, რაც განსაკუთრებით მწვავედ იგრძნობა სურსათის წარმოების საქმეში. ეს, პირველ რიგში გამოწვეულია იმით, რომ შეწყვეტილია პროდუქციის წარმოება, როგორც სოფლის მეურნეობაში, ასევე მრეწველობაში, რაც მძიმე მდგომარეობაში აყენებს მთლიანად ქვეყნის ეკონომიკას.

სტატიის ძირითად მიზანს წარმოადგენს თანამედროვე ეტაპზე ქვეყნის, მათ შორის რეგიონების აგრარულ სექტორში შექმნილი მდგომარეობის ეკონომიკური შეფასება, აგროწარმოებისადმი სახელმწიფოს მხარდაჭერის გაანალიზება და ძირითადი პრიორიტეტების განსაზღვრა.

საკვანძო სიტყვები: სახელმწიფო რეგულირება, სახელმწიფო მხარდაჭერა, აგრარული სექტორი, ძირითადი პრიორიტეტები, სახელმწიფო პროგრამა, აგრარული სექტორის სტრატეგია, ეროვნული ეკონომიკა.

მეურნეობის აგრარული სექტორის მიმართ სახელმწიფო მხარდაჭერა წარმოადგენს ქვეყნის აგრარული პოლიტიკის შემადგენელ ნაწილს და საშუალებას იძლევა მნიშვნელოვნად შეზღუდოს აგრარული სექტორისა და ეკონომიკის სხვა დარგებს შორის საქონელ-მიმოცვლის არაეკვივალენტურობის შედეგები. იგი ხელს უწყობს ქვეყანაში აგრარული სფეროს ფუქციონირების ეფექტიანობის ამაღლებას.

აგრარული სექტორი, მრეწველობასთან ერთად, ქვეყნის ეკონომიკის ხერხემალია. მისი მთავარი ამოცანაა მსახლეობის სურსათით და მრეწველობის ნედლეულით მომარაგების უზრუნველყოფა. მსოფლიო გამოცდილება მოწმობს, რომ იმ ქვეყნებში, სადაც აგრარულმა სექტორმა განვითარების მაღალ დონეს მიაღწია, როგორც წესი, ხელისუფლების მოწადინებით და აქტიური ჩარევით გახდა შესაძლებელი. ამ სახელმწიფოების მესვეურთ კარგად აქვთ გაცნობიერებული, რომ ქვეყნის სასურსათო უსაფრთხოება, საექსპორტო ბაზარზე პოზიციების განმტკიცება, მდგრადი ეკონომიკური და სოციალური განვითარება, წარმოდგენელია ამ დარგის სახელმწიფოს მხრიდან მხარდაჭერისა და რეგულირების, ასევე მისთვის პრიორიტეტული მნიშვნელობის მინიჭების გარეშე.

ამ ამოცანების გადაჭრაში მნიშვნელოვანი როლი უნდა შეასრულოს სახელმწიფო რეგულირების სისტემამ.

აგრარული წარმოების სახელმწიფო რეგულირების სისტემა რთული და მრავალწახნაგოვანია. მისი განხორციელება საქართველოში ძირითადად ორი მიმართულებითაა შესაძლებელი :

1. სასოფლო-სამეურნეო ნედლეულისა და პროდუქტების ფორმირება;
2. ადგილობრივ მწარმოებელთა ინტერესების დაცვა.

პირველი მიმართულება მოიცავს საბაზრო სფეროს ჩამოყალიბებასთან დაკავშირებულ დონისძიებათა კომპლექსს, რომელთაგან ცენტრალური ადგილი უკავია პროდუქციის მწარმოებელთა შემოსავლებისა და მათ მიერ წარმოებულ პროდუქციაზე ფასების რეგულირების პოლიტიკას. მეორე მიმართულება ითვალისწინებს პროტექციონისტული პოლიტიკის გატარებას სახელმწიფოს მხრიდან, რომელშიც მაქსიმალურად უნდა იქნეს გათვალისწინებული საშინაო ბაზრის დაცვა. ჩვენი ქვეყნის აგრარულ სექტორში სახელმწიფოს მხარდაჭერის შემაფერხებელი ფაქტორებია ის, რომ განსაზღვრული არ არის თვითრეგულირების საბაზრო და სახელმწიფო ზემოქმედების მექანიზმების ოპტიმალური თანაფარდობა, ასევე ჩამოყალიბებელია სახელმწიფო რეგულირების გრძელვადიანი მეცნიერული კონცეფცია.

სახელმწიფოს მხრიდან საქართველოს აგრარულ სექტორში აუცილებელია სათანადო ყურადღება მიექცეს სოფლის მეურნეობის მიზნობრივი პროგრამების შემუშავებას, რომლებშიც გათვალისწინებული იქნება ადგილობრივი წარმოების პრიორიტეტული მიმართულებები.

აგრარული სექტორის თვისობრივი განვითარება შეუძლებელია მრავალმხრივი სახელმწიფო მხარდაჭერისა და რეგულირების, სწორი დარგობრივი პოლიტიკის გატარების გარეშე. ამ პოლიტიკის ქვაკუთხედი და ერთ-ერთი უმთავრესი საკითხი არის სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებისადმი ხელისუფლების მიდგომა. ზოგადად ცნობილია, რომ მსოფლიოს განვითარებულ ქვეყნებში, მათ შორის ევროპასა და იაპონიაშიც, სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულე-

ბის მიწა აღიარებულია ეროვნულ სიმდიდრედ, რომლის გონივრული განკარგვა სახელმწიფოს კეთილდღეობის აუცილებელ პირობას წარმოადგენს. ამიტომ ხელისუფლება აქტიურად ერევა როგორც მიწის ბაზრის მართვაში, ასევე სავარგულების ექსპლუატაციის საკითხებში. დაწესებულია ნაკვეთების ზღვრული მინიმუმი და მაქსიმუმი (რეგიონული თავისებურებებისა და წარმოების სპეციფიკის მიხედვით). ამგვარი მიდგომა ხელს უშლის, როგორც მიწების დაქუცმაცება-დანაწევრებას, ასევე მათ გაუმართლებელ გამსხვილებას. სახელმწიფო აკონტროლებს იმასაც, თუ ვინ ყიდულობს მიწას, აკრძალულია მისი მიყიდვა იურიდიული პირებისათვის, მიწის შექმნა არ შეუძლიათ უცხოელ მოქალაქეებს და ა.შ. ყოველივე ეს ხელს უწყობს წარმოებისათვის ოპტიმალური პირობების შექმნასა და სოფლად მცხოვრები ადამიანების სასიცოცხლო უფლებების დაცვას, ემსახურება სოფლად ცხოვრების შენარჩუნება-განვითარებას. [1. გვ. 18]

დღეისათვის ქვეყანაში მოქმედი აგრარული პოლიტიკა ამ სექტორის წინაშე მდგარი ამოცანებისა და მიზნების არაადეკვატურია. პირიქით, ამ სფეროში ჩატარებული რეფორმების გატარებისას დაშვებულმა შეცდომებმა მნიშვნელოვნად შეასუსტა აგროსასურსათო სექტორის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა და პროდუქტიულობა, რაც სხვა მიზეზებთან ერთად ქვეყანაში ეკონომიკური კრიზისის წარმოშობის ერთ-ერთი სერიოზული მიზეზია. მართალია წინა პლანზე დგას სასურსათო პროდუქტების მწარმოებლური დარგების პრიორიტეტული განვითარება, მაგრამ იგი მიმდინარეობს სტიქიურად. სწორედ, სახელმწიფო ხელისუფლებამ უნდა აიღოს საკუთარ თავზე სხვადასხვა პროცესების, უპირატესად კი სოციალური და ეკონომიკური პრობლემების მოგვარება, მწარმოებელთა და მომხმარებელთა ინტერესების შეთანაწყობა და დაცვა, როგორც ეკონომიკის ასევე სოციალური სფეროს სამართლებრივი რეგულირება, რის საფუძველზეც ქვეყანაში ჩამოყალიბდება სამართლიანი კონკურენტული გარემო.

საქართველოს მთავრობამ 2010 წლის 25 ივნისს დაამტკიცა საქართველოს რეგიონული განვითარების 2010-2017 წლების სახელმწიფო სტრატეგია, რომლის მე-5 თავში აღნიშნულია: „სოფლის მეურნეობის განვითარების ხელშეწყობა საქართველოს რეგიონული განვითარების პოლიტიკის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პრიორიტეტი“. ამ დოკუმენტში ჩამოყალიბებულია აგრარული სფეროს განვითარების რეგულირებისა და მხარდაჭერის ღონისძიებები:

1. სახელმწიფო პოლიტიკის ძირითადი მიზნების, ამოცანებისა და განვითარების პრიორიტეტულ მიმართულებათა განსაზღვრის მიზნით საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ უნდა შეიმუშაოს სოფლის მეურნეობის განვითარების სტრატეგია;
2. მიღებულ უნდა იქნეს კანონი ფერმერების შესახებ, რომლითაც განისაზღვრება მათი სტატუსი და უფლება-მოვალეობანი;
3. სახელმწიფოს მიერ უზრუნველყოფილ უნდა იქნეს ენდემური და ტრადიციული სასოფლო-სამეურნეო კულტურების წარმოების (მევენახეობა-მეღვინეობა, მეხორბლეობა, მეჩაიეობა და ა.შ.) რეაბილიტაციის ღონისძიებების ფინანსური და ტექნიკური მხარდაჭერა;
4. ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულები უზრუნველყოფილ უნდა იქნენ სათანადო ფინანსური მხარდაჭერით მათ მფლობელობაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების ზუსტი აღრიცხვის და მიწის ბალანსის შესადგენად;
5. საჭიროა განხორციელდეს სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის მონაცემთა ბაზის შექმნა და მელიორირებული ფართობების ინვენტარიზაცია;
6. უნდა განხორციელდეს ფერმერებისა და აგრობიზნესში დაკავებული მეწარმეების დაკრედიტების სისტემის სრულყოფა. შეიქმნას ხელსაყრელი პირობები კომერციული ბანკებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების მოსახიდად;

7. სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის ხელმისაწვდომობის გასაუმჯობესებლად საჭიროა, შეიქმნას აგრომექანიზაციის მომსახურების სახელმწიფო ცენტრები, რომელთა კოორდინაციის უზრუნველყოფა საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს პრეროგატივა უნდა გახდეს;

8. საჭიროა ღონისძიებების განხორციელება ბაზრის ხელმისაწვდომობის გასაუმჯობესებლად, სოფლის მეურნეობის პროდუქციის რეალიზაციის შესაძლებლობების ამადლების მიზნით საინფორმაციო ქსელის შექმნა;

9. საჭიროა სოფლის მეურნეობასთან დაკავშირებული სამეწარმეო ინიციატივების წახალისება, საოჯახო მეურნეობებში სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობის მხარდაჭერა;

ქვეყნის მთავრობის მიერ ამ დადგენილების მიღებიდან უკვე ხუთ წელზე მეტია გასული, მაგრამ ძვრები უმნიშვნელოა. სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ განვითარების სტრატეგია შეიმუშავა, თუმცა სერიოზული ხარვეზებით. მეტიც, ენდემური ხორბლისა და სიმინდის ჯიშების ხელშეწყობის მაგიერ ქვეყანაში შემოტანილ იქნა ძვირადღირებული ამერიკული ჰიბრიდული ჯიშები, რამაც ქართველი გლეხობა თითქოს საერთაშორისო ტრანსკორპორაციებს მიაბა, ვინაიდან ყოველ წელს ხორბლისა და სიმინდის დასათესად მათ ისევ მათგან უნდა შეეძინათ სათესლე მასალა. თუმცა ამ პროგრამამ ვერ გაამართლა.

აღნიშნულ დოკუმენტში ასახულია: „საქართველოს რეგიონული განვითარების სახელმწიფო სტრატეგიის ძირითადი მიზანია უზრუნველყოს რეგიონების სოციალურ-ეკონომიკური განვითარებისათვის ხელსაყრელი გარემოს შექმნა და მოსახლეობის ცხოვრების სტანდარტებისა და პირობების გაუმჯობესება, რაც მიიღწევა რეგიონების დაბალანსებული სოციალურ-ეკონომიკური განვითარებით, რეგიონების კონკურენტუნარიანობის ამადლებითა და რეგიონებს შორის არსებული სოციალურ-ეკონომიკური უთანასწორობის შემცირებით“.

ჩვენი ქვეყნის თავისებურებები (რეგიონული მრავალფეროვნება, მათი თავისებურებები, გარდამავალი ეკონომიკის მდგომარეობა და ა.შ.) მოითხოვს სახელმწიფო ხელისუფლების მხრიდან უფრო აქტიურ ქმედებებს, ქვეყნის ეკონომიკურ სივრცეში დისპროპორციების აღმოსაფხვრელად, რთული რეგიონალური პრობლემების გადასაწყვეტად, ქვეყნის რეგიონების მდგრადი განვითარებისათვის პირობების შესაქმნელად.

ახალ პოლიტიკურ და ეკონომიკურ სისტემაზე საქართველოს გადასვლამ მოითხოვა რეგიონული განვითარების სახელმწიფო რეგულირების ღრმა რეფორმირება. რეფორმირების მთავარ მიმართულებებად განისაზღვრა ისეთი პროცესები, როგორებიცაა მართვის ადმინისტრაციულ-მბრძანებლური სისტემის შეცვლა საბაზრო მექანიზმებით, საკუთრების სტრუქტურის რადიკალური ცვლილებები და შესაბამისად, შემოსავლების განაწილების ახალი სისტემა და რეგიონების ეკონომიკური უფლებების გაფართოება.

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაეთმოს რეგიონებს რთული კლიმატური პირობებით (მთის რეგიონები), რეგიონებს, რომელთა ეკონომიკის დარგობრივ სტრუქტურაში აგრარული სფერო დიდი წილითა და რთული სოციალური ფონით არის წარმოდგენილი (ასეთებს მიეკუთვნება საქართველოს რეგიონების 90%).

რეგიონების სოციალურ-ეკონომიკური თავისებურებები მოითხოვს არა მხოლოდ ეკონომიკური რეფორმის რეალიზაციისათვის დიფერენცირებული ღონისძიებების გატარებას, არამედ რესურსების ცენტრალიზაციისადმი მინიმალურ მოთხოვნებს ქვეყნის მასშტაბით და მათ რეგიონთაშორის გადანაწილებას. რეგიონის ეკონომიკური განვითარების სახელმწიფო რეგულირების მექანიზმის ფორმირება დღეისათვის წარმოადგენს განსაკუთრებით აქტუალურ პრობლემას ტერიტორიების ეფექტიანი მართვის თვალსაზრისით და რეგიონის ეკონომიკური პოლიტიკის

მიზნების მიღწევისათვის მოდერნიზაციის და დეცენტრალიზაციის პირობებში, როგორც სოციალურ-ეკონომიკური პროცესებისა და ურთიერთობების გართულების შედეგი.

ეკონომიკის სახელმწიფო რეგულირების მექანიზმის ფორმირება მაქსიმალურად უნდა ითვალისწინებდეს რეგიონის ეკონომიკური გარემოს სპეციფიურ თავისებურებებს, შიდა და გარე გარემოს ზემოქმედების მასშტაბებს. ასევე ნათელია, რომ რეგიონული მართვის მექანიზმი ფორმირდება დასახული მიზნების იერარქიის შესრულების აუცილებლობით და იგი უნდა ასახავდეს მარეგულირებელი ეკონომიკური სისტემის მდგრადი განვითარების მაჩვენებლების მისაღწევად ძალისხმევად, რომლებსაც განსაზღვრავენ მართვის სუბიექტები. რეგიონული და მასში შემავალი მუნიციპალიტეტების განვითარების პარამეტრების დადგენა განსაზღვრავს რეგიონის ეკონომიკური პოლიტიკის ფორმირების მიმართულებებს და აქედან გამომდინარე, რეგიონის სოციალურ-ეკონომიკური გარემო ფაქტორებისა და თავისებურებების შესაბამისი სახელმწიფო მართვის მექანიზმების მიზნების იერარქიას.

ეკონომიკური განვითარების სახელმწიფო რეგულირების მექანიზმის ფორმირების მთავარი მიზანია, შეზღუდული რესურსების პირობებში წარმოადგენს ეფექტიანი პროგრამის შემუშავების გზით მართვის პროცესების მიმართულების განსაზღვრა ეკონომიკური სისტემისათვის მთლიანობაში და უშუალოდ სტრუქტურის იერარქიის ყოველი დონისათვის, რამაც ხელი უნდა შეუწყოს ეკონომიკის გადასვლას განვითარების ხარისხობრივად ახალ დონეზე.

ეკონომიკის აგრარული სფეროს განვითარების მსოფლიო გამოცდილება გვიჩვენებს, რომ სწორედ ქვეყნები, სადაც მაღალია ცხოვრების დონე და მოსახლეობის შემოსავლები, გამოირჩევიან სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის მწარმოებლების მხარდასაჭერად მაქსიმალური თანხების გამოყოფით. ასე მაგალითად, აშშ-ში იგი 46,5 მილიარდი დოლარის (მთლიანი შიდა პროდუქტის 1%), ევროკავშირის ქვეყნებში - 121,4 მილიარდი აშშ დოლარის (1,3%), იაპონიაში - 48,7 მილიარდი აშშ დოლარის (მთლიანი შიდა პროდუქტის 1,4%) ტოლია.

საქართველოში კი გასული ოცი წლის განმავლობაში მთავრობის პოლიტიკაში სოფლის მეურნეობის სექტორს უმნიშვნელო ადგილი ეკავა, განსაკუთრებით, 2003 წლის ვარდების რევოლუციის შემდეგ. პრიორიტეტი ენიჭებოდა სექტორებს, რომლებიც სასწრაფო რეფორმებს მოითხოვდა, კერძოდ, ეფექტიან მმართველობას და თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეწყობას. საქართველოში სოფლის მეურნეობის განვითარება პრიორიტეტი 2010-2011 წლებში გახდა. სოფლის მეურნეობის სექტორზე გადატანილი ახალი აქცენტების შესახებ მრავალჯერ აღნიშნა მთავრობამ. ისინი აისახა 2011-2015 წლების ათპუნქტიან გეგმაში, რომელიც ბიზნესზე ორიენტირებული სოფლის მეურნეობის განვითარებას ითვალისწინებდა, ტრადიციულ შინამეურნეობაზე დაფუძნებულ სოფლის მეურნეობასთან ერთად. ამ მიდგომას მხარი დაუჭირეს ბიზნესის სექტორმა, არასამთავრობო ორგანიზაციებმა და დონორებმა. [4. გვ. 13]

2015 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტში, სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ბიუჯეტი, 2014 წლის ბიუჯეტთან შედარებით, 60 პროცენტით იყო გაზრდილი. 2015 წელს სოფლის მეურნეობისთვის გამოყოფილი ბიუჯეტი (76.16 მილიონი ლარი) 2014 წლის ბიუჯეტზე 80%-ით მეტი იყო. ეს ზრდა გამიზნული იყო სოფლის მეურნეობის სტრატეგიის განხორციელებისთვის.

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს 2015 წლის ბიუჯეტი, 119,998 მილიონი ლარი, სახელმწიფო ბიუჯეტის 1.5%-ია, რაც საკმაოდ მოკრძალებული მაჩვენებელია ეკონომიკაში სოფლის მეურნეობის ხვედრით წილთან შედარებით, რომელიც ქვეყნის მშპ-ის 8-9% შეადგენს, ხოლო დასაქმების თვალსაზრისით მასში სამუშაო ძალის 54%-ია ჩართული. 119,998 მილიონიდან 88.8% (106,575 მილიონი) ორიენტირებულია სასოფლო განვითარების პროგრამაზე; 4.7% (5,674 მილიონი)

ნი) სურსათის უვნებლობის, მცენარეთა დაცვისა და დაავადებების რეაბილიტაციისთვის, ხოლო 6.5% (7,750 მილიონი ლარი) მევენახეობისა და მეღვინეობის განვითარებაზე. 2015 წლის ბიუჯეტში ჩართული არ არის დონორების მიერ დაფინანსებული პროექტები, რომლებიც 2015 წლის ბიუჯეტის 16%-ს შეადგენდა.

2014 წლის ზაფხულში ამოქმედდა სახელმწიფო პროგრამა „აწარმოე საქართველოში“. მის ზოგად მიზნად განისაზღვრა ქვეყანაში მეწარმეობის განვითარება და მხარდაჭერა, ახალი საწარმოების შექმნის ხელშეწყობა და საექსპორტო პოტენციალის გაზრდა. 2010 წლიდან ფუნქციონირებს მშპ. „მექანიზატორი“, რომლის ამოცანაა ფერმერთა სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკით მომსახურება და რომელიც ყველაზე მსხვილი სოფლის მეურნეობის პროფილის სახელმწიფო საწარმოა აქტივების რაოდენობის მიხედვით. საწარმოს დაფუძნების იმდროინდელი მოტივაცია იყო ბაზარზე არსებული ვაკუუმის შევსება, რაც უზრუნველყოფდა საჭირო სასოფლო-სამეურნეო დეფიციტს და საჭირო რაოდენობის და ხარისხიანი ტექნიკის მობილიზებას. შპს „მექანიზატორისათვის“ მოხდა სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის - ტრაქტორების, კომბაინებისა და შესაბამისი იმპლემენტების შესყიდვა. დღეისათვის შპს „მექანიზატორს“ საქართველოს რეგიონების მასშტაბით გააჩნია 12 სერვის ცენტრი, სადაც თავმოყრილია 1069 ერთეული ტრაქტორი, 81 კომბაინი და დაახლოებით 5000 ერთეული იმპლემენტი.

მას შემდეგ, რაც სოფლის მეურნეობამ საქართველოს პოლიტიკურ დღის წესრიგში უფრო დომინანტური ადგილი დაიკავა, მის მიმართ მხარდაჭერი ღონისძიებების განხორციელება დაიწყო ბიზნეს სექტორმა, სამოქალაქო საზოგადოების სექტორმა, არასამთავრობო ორგანიზაციებმა და მართლმადიდებლურმა ეკლესიამ, რომელიც საქართველოში მნიშვნელოვან საკუთრებასა და მიწას ფლობს. ამან ხელი შეუწყო 2012-2022 წლებისთვის აგრარული სექტორის განვითარების სტრატეგიის მომზადებას.

სტრატეგიის განვითარებაში სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთვის ხელშეწყობა აგრეთვე ევროკავშირის პრიორიტეტიცაა. [5. გვ. 28]

ევროკავშირი კვლავ აგრძელებს სტრატეგიის განვითარების პროცესისადმი მხარდაჭერას, რასაც იგი ახორციელებს ისეთი მექანიზმებისა და სააგენტოების მეშვეობით, როგორცაა TAIEX და FAO. ამ პროცესს ამყარებს სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და ევროპის კავშირის დელეგაციის ურთიერთქმედებები. სოფლის მეურნეობის სამინისტრო-რომ აგრარული სექტორის სტრატეგია შეიმუშავა სამუშაო ჯგუფის მეშვეობით, რომელმაც მუშაობა 2010 წლის აგვისტოში დაიწყო. პროცესში აგრეთვე ჩართული იყვნენ დონორები და შექმნილი იყო დონორთა კოორდინაციის კომიტეტი, თუმცა მხოლოდ რამდენიმე რეკომენდაცია იქნა შემუშავებული [6. გვ. 56].

სტრატეგიის განხორციელების მიზნით, სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, ევროკავშირთან, გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციასთან და სხვა პარტნიორ ორგანიზაციებთან თანამშრომლობით, მუშაობს მრავალწლიანი სამოქმედო გეგმის შემუშავებაზე, სადაც აღწერილი იქნება კონკრეტული შედეგები, აქტივობები, პრიორიტეტები, ბიუჯეტები, შესრულების ვადები და შეფასების კრიტერიუმები. სოფლის მეურნეობის სტრატეგიის ძირითადი ამოცანა სოფლის მეურნეობის განვითარება მცირე შინამეურნეობების გაძლიერებისა და მომგებიანი წარმოების ქსელის ფორმირების მეშვეობით.

სოფლის მეურნეობის სექტორის დამტკიცებული სტრატეგია საქართველოს სექტორული ბიუჯეტის მხარდაჭერის პროგრამის წინაპირობაა. სექტორული პოლიტიტიკის მხარდაჭერის პროგრამა ხელს შეუწყობს აგრარული სექტორის სტრატეგიის განხორციელებას, რომლის მიზანია

სურსათის წარმოების გაზრდა და არსებული მდგომარეობის გაუმჯობესება. სექტორული პოლიტიკის მხარდაჭერის პროგრამის კონკრეტული ამოცანები საქართველოში აგრარული სექტორის წინსვლაზეა ორიენტირებული. სახელმწიფოს მხრიდან ამგვარი ქმედითი ღონისძიებების გარეშე შეუძლებელი იქნება აგრარული სექტორის მდგომარეობის გაუმჯობესება და წარმატებული ფუნქციონირება.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. კოდუაშვილი პ., ბენია შ. სპეციალური აგრარული საკრედიტო სისტემის შექმნისა და სახელმწიფო რეგულირების საკითხისათვის. ჟ. "ეკონომიკა", 2014, №1.
2. კოდუაშვილი პ., გიორგაძე კ. საქართველოს აგროსამრეწველო კომპლექსის განვითარების ძირითადი პრიორიტეტები. ჟ. "საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე", 2003.
3. საქართველოს მთავრობის დადგენილება N172, „2010-2017 წწ. სახელმწიფო სტრატეგია“, თავი მე-5.
4. საქართველოს მთავრობა „ქვეყნის ძირითადი მონაცემები 2012-2015 წლებისათვის“, ათ-პუნქტიანი გეგმა.
5. საქართველოს მთავრობის განკარგულება N566, „აგრარული სექტორის განვითარების სტრატეგია 2012-2020 წლებისათვის“.
6. ევროპის კავშირის სამეზობლო პროგრამა „სოფლის მეურნეობისა და სოფლის განვითარების სექტორების შეფასება აღმოსავლეთი პარტნიორობის ქვეყნებში“.